

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2370/20

לפני: כבוד המשנה לנשיאה נ' הנדל
כבוד השופטת ע' ברון
כבוד השופט א' שטיין

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
(הנשיאה ר' לורד והשופטים צ' דותן וד' עטר) שניתן ביום
24.2.2020 בתפ"ח 29861-07-16

תאריך הישיבה: ו' בתמוז התשפ"א (16.6.2021)

בשם המערער: עו"ד לירן זילברמן

בשם המשיבה: עו"ד יוסף קנפו

פסק-דין

השופט א' שטיין:

הערעור

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (הנשיאה ר' לורד והשופטים צ' דותן וד' עטר) שניתן ביום 24.2.2020 בתפ"ח 29861-07-16. בגדרו של פסק דין זה (להלן: פסק הדין קמא) נמצא המערער אשם בעבירות מין רבות וקשות בקטינה בת משפחה, בתו החורגת שטרם מלאו לה 14 שנה (להלן: הקטינה). עבירות אלה כוללות אינוס ומעשה מגונה בנסיבות של אינוס – עבירות לפי סעיפים 351(א), 345(א) ו-348(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק) – וכך

ניסיון אינוס, עבירה לפי סעיפים 351(א), 345(א)(3) ו-25 לחוק, ואיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק. על אף שבית משפט קמא מצא את עדות הקטינה ואת הדברים שהקטינה מסרה לחוקרת ילדים אמינים, זיכה את המערער, מחמת הספק, מעבירות ניסיון אינוס ומעשה מגונה בקטינה בת משפחה מכיוון שקבע שעדותה של הקטינה אינה מפורטת דייה ביחס לאותם אירועים; המערער גם זוכה מאישום נוסף של איומים לאחר שנקבע כי הדברים שאמר לקטינה במהלך האירוע מושא האישום לא הגיעו לכדי איומים, כמשמעם בסעיף 192 לחוק העונשין.

2. העונש שבית משפט קמא השית על המערער בגין העבירות בהן הוא נמצא אשם כולל 13 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו, וכן מאסר על תנאי. כמו כן חייב בית המשפט את המערער לשלם לקטינה פיצוי בסך של 120,000 ₪.

3. המערער מבקש כי נבטל את הרשעתו בטענה כי העובדות שבבסיסה אינן מוכחות מעבר לספק סביר. במסגרת זו, טוען המערער כי הוא נפל קורבן לקנוניה שנרקמה סביבו על ידי בת זוגו, אמה, והקטינה, ולחקירה בלתי הוגנת של המשטרה אשר גרמה לו להודות בדברים שלא עשה. לחלופין, מבקש המערער כי נקל בעונשו ככל שניתן, שכן, לדבריו, בית משפט קמא השית עליו עונש מאסר חריג בחומרתו שאינו תואם את מדיניות הענישה הנקוטה בידינו. לטענת המערער, העונש שראוי היה להשית עליו בגין מעשי העבירה בהם הוא נמצא אשם – בהתחשב בזיכוי החלקי ובשאר הנסיבות – הוא שבע שנות מאסר, אם לא למטה מכך.

4. המדינה איננה מערערת על זיכוי של המערער מפרטי האישום מהם הוא זוכה, ואין לה השגות על עונשו. לצד עמדתה זו, מבקשת המדינה, בהסכמת הקטינה, כי נורה על פרסום שמו של המערער בפסק דינו. מנגד, המערער סבור כי עלינו לדחות את בקשת המדינה מטעמים שונים, ובפרט לנוכח העובדה שהסמכות להסיר חיסיון משמו, כמו משאר פרטי המקרה שבו עסקינן, נשארה בידינו של בית משפט קמא אשר הורה על איסור הפרסום ועל קיום הדיון בדלתיים סגורות.

פסק הדין קמא:

הרשעת המערער באינוס, במעשה מגונה, בניסיון אינוס ובאיומים

5. בית משפט קמא ביסס את הרשעת המערער על הודאתו בחלק ניכר מן המעשים שיוחסו לו, אשר נמסרה במשטרה; על עדות הקטינה במשפט והדברים שזו סיפרה קודם-לכן לחוקרת ילדים; על עדויותיהן של אם הקטינה, של סבתה (אמה של האם), להלן:

הסבתא) ושל דודתה; על האירוע שהוסרט באמצעות מצלמה בביתה של הסבתא ביום 21.6.2016 (להלן: ההסרטה הנסתרת); ועל שקרי המערער בעדותו במשפט לגבי האירוע בליל שבת אשר מתואר להלן.

6. אלה הן הראיות העיקריות, ובהן אעסוק. בהתייחסו לראיות אלו, קבע בית משפט קמא כי הודאת המערער היא הודאת אמת שלא קדם לה שום אמצעי פסול מצד החוקרים, מה גם שהמערער עצמו ויתר על טענות הזוטא שהיו מכוונות נגד קבילות הודאתו; כי הדברים שהקטינה סיפרה עליהם בעדותה בבית המשפט, וקודם-לכן לחוקרת הילדים, הם דברים אמינים שתיארו את אשר עולל לה המערער באופן מפורט, אותנטי ואמיתי; כי אם הקטינה, בת זוגו לשעבר של המערער, וכן דודתה של הקטינה והסבתא, מסרו עדויות אמינות; כי עדות המערער במשפט היתה בלתי אמינה ואף כללה שקר בוטה בנוגע לאירוע בליל שבת (שכאמור מתואר להלן) אשר נועד להרחיקו מן החשדות שמכוחם הופנתה כלפיו אצבע מאשימה; וכי תוכן ההסרטה הנסתרת מהווה אינדיקציה לכך שהמערער אכן פגע מינית בקטינה ואינו מאשש את תזת הקנוניה שבפי המערער.

7. כאן המקום לפרט את האישומים שהוכחתם מעבר לספק סביר הביאה להרשעת המערער ברוב העבירות המיוחסות לו.

אישומים אלה מספרים את הסיפור הבא:

א. הקטינה נולדה בשנת 2004 והמערער היה נשוי לאמה. במועדים שבהם בוצעו העבירות המיוחסות לו, אשר מתפרשים על פני התקופה שבין חודש פברואר 2013 לבין סוף יוני 2016, המערער התגורר עם בת זוגו דאז, אם הקטינה – יחד עם בנותיהם המשותפות ועם הקטינה – באותה דירה, כיאה למשפחה אחת (להלן: המשפחה). במחציתה הראשונה של שנת 2016, התגוררה המשפחה בדירתה של הסבתא.

ב. בזמנים אלו, נהג המערער להפשיט את הקטינה מבגדיה העליונים והתחתונים, ללקק את איבר מינה, להחדיר לתוך איבר מינה את אצבעותיו וכן למשש את גוף הקטינה – הכל למען גירוי וסיפוק מיני. באחת ההזדמנויות, ניסה המערער, אם כי לא הצליח, להחדיר את איבר מינו לאיבר מינה של הקטינה. כמו כן אמר המערער לקטינה כי היא תיענש ואף תיכנס לכלא, אם תגלה את מעלליו לאמה.

ג. בחלק מהמקרים, הקטינה דחפה את המערער, צעקה עליו ואף הכתה אותו כדי לגרום לו לחדול ממעשיו, אולם התנגדות זו לא תמיד הועילה. במקרים אחרים, נכנעה הקטינה למעשיו הפוגעניים של המערער ללא ניסיון התנגדות.

8. על מעשיו אלו של המערער, העידה הקטינה בפני חוקרת ילדים ואחר כך בבית משפט קמא.

9. בחקירתו במשטרה, הכחיש המערער, תחילה, את המיוחס לו, אולם בחקירתו השנייה הודה בעיקרי הדברים אשר יוחסו לו ופורטו באישומים, תוך שהוא מספר לחוקריו כי הקטינה פיתתה אותו לעשות את אשר עשה בגופה אחרי שמשכה את ידו אל איבר מינה וביקשה ממנו, ללא מילים, כי יענג אותה מינית. כמו כן הסביר המערער לחוקריו כי הוא נכשל במעשיו ולא עמד בפיתוי מאחר שהקטינה איננה בתו הביולוגית ומכיוון שאמה – בת זוגו דאז – התנכרה לו ותסכלה אותו מינית על ידי אי-קיום יחסים. הודאה זו נמסרה אחרי שהחוקרים סיפרו למערער כי בידם סרט וידאו המתעד את מעשיו בקטינה.

10. עדות הקטינה והודאת המערער במיוחס לו קיבלו חיזוק מעדותה של אם הקטינה אשר סיפרה לבית המשפט כי ראתה את המערער ניצב ליד מיטתה של הקטינה בחדרה בלילה שבין יום שישי ליום שבת (להלן: האירוע בליל שבת). לדברי האם, הדבר קרה באמצע הלילה, אחרי שהיא התעוררה משנתה, ראתה שדלת חדר השינה – שלה ושל המערער – סגורה, גילתה שהכול בדירה חשוך, וביקשה להבין את המתרחש. האם ביקשה מהמערער הסבר למעשיו והלה ענה לה כי שמע רעשים בתוך הדירה ורצה לוודא שהכול כשורה. לשאלת האם מדוע דלת חדר השינה היתה סגורה המערער לא ענה. האם חלקה את חשדה ביחס למערער עם הסבתא, שמאוחר יותר, בזמן המשפחה התגוררה בדירתה, מצאה את עצמה בסיטואציה דומה, עליה העידה במשפט. לדברי הסבתא, בוקר אחד היא נאלצה לחזור הביתה מדרכה לעבודה אחרי שגילתה כי שכחה בבית את תיק הלימודים שלה. היא פתחה את דלת הדירה וראתה את המערער קופץ בבהלה מאזור הספה כאשר הקטינה "ערה ומכסה את עצמה בפרצוף עצוב". גילויים אלה הניעו את הסבתא להתקין בדירתה מצלמות נסתרות. אחת ממצלמות אלו הותקנה בחדרה של הקטינה. מצלמה זו קלטה והסריטה חלק מהאירועים שהתרחשו ביום 21.6.2016 בשעות הערב, אחרי שהסבתא ואם הקטינה עזבו את הדירה כדי להשתתף באירוע משפחתי והשאירו את המערער בדירה יחד עם הקטינה ובנותיו. הסרטה זו, כאמור, היא ההסרטה הנסתרת, ועל משמעותיה הראייתית ארחיב את הדיבור בהמשך.

11. למארג ראיות זה יש להוסיף את העדות שמסרה דודתה של הקטינה – שאף היא התגוררה באותה עת בדירה של הסבתא – על אשר אירע בינה לבין הקטינה ביום 23.6.2016, בסביבות השעה 2:00 לפנות בוקר:

“עליתי למעלה בסביבות שתיים ומשהו הביתה ... חיבקתי את [הקטינה – א.ש.] ונתתי לה נשיקה על הלחי והיא נתנה לי בוקס בסנטר בלסת. אמרתי “אי”, והיא אמרה לי “סליחה, חשבתי שזה ...”, ועצרה את עצמה. שאלתי מי חשבת שזה, והיא לא ענתה לי, נתנה לי נשיקה ושתקה.”

12. ראיות אלה קיבלו חיזוק ממשי מההסבר השקרי שהמערער נתן לאירוע בליל שבת בחקירותיו במשטרה. בחקירתו הראשונה, אמר המערער כי הוא זוכר את האירוע בליל שבת וכי נכנס לחדרה של הקטינה כדי לקחת משם את המטען לטלפון שהקטינה נהגה לקחת ממנו. לשאלה מדוע הוא היה זקוק למטען זה באמצע הלילה, ענה המערער כי הוא רצה להבטיח שהטלפון שלו יהיה טעון כדי שיוכל להעירו בשעה חמש בבוקר ולהבטיח שיגיע לעבודתו בזמן. המערער עמד על כך שנתן הסבר זה לאשתו – אם הקטינה – כאשר זו שאלה אותו על פשר מעשיו בחדר הקטינה. אחרי שהחוקרת הטיחה בפניו כי לדברי האם הוא רק אמר לה שניסה לבדוק אם לא פורצים לבית מבלי לציין את עניין המטען, ענה המערער כי דברי האם הם “שקר וכזב” ולא נתן שום הסבר להיותו של חדר השינה שלו ושל האם סגור בעודו מחוץ לאותו חדר. בעדותו בבית המשפט, מסר המערער כי האירוע בליל שבת כלל לא התרחש, ולא היה בפיו הסבר מתקבל על הדעת לדברים הפוכים שאמר בחקירתו במשטרה. בנוסף לכך, סיפור המטען וההכנה לקראת יום עבודה שמתחיל בשעות הבוקר המוקדמות לא התיישב עם קרות האירוע בשבת ועם היות המערער איש דתי.

13. המערער טען נגד הראיות שהובאו נגדו כי מדובר בעלילת דם ובקנוניה, כאשר הוא מתרץ את הודאתו במשטרה על ידי טרוניה כי חוקריו שתלו במוחו את הדברים בהם ביקשו להודות והציגו בפניו מצג כוזב אשר כולל הסרטה שכביכול מתעדת את מעשיו המיניים בקטינה. כמו כן הצביע המערער על שורה של תהיות שלדבריו עולות בקשר עם ההסרטה הנסתרת ואופן הפקתה. המערער טען כי תהיות אלו מאששות את תזת הקנוניה.

14. מנגד, המדינה טענה כי הראיות דלעיל עוברות בקלות את הסף של הוכחת האשמה מעבר לספק סביר ומוכיחות כי המערער ביצע את המיוחס לו בכל האישומים (כולל אלו מהם הוא לבסוף זוכה).

15. בית משפט קמא קיבל, כאמור, את עמדת המדינה ברובה. בית המשפט הרשיע את המערער באינוס, במעשה מגונה, ובעבירה אחת של ניסיון אינוס, כעבירות אשר בוצעו בקטינה בת משפחה שטרם מלאו לה 14 שנה, וכן בעבירה אחת של איומים, כאשר הוא מזכה את המערער מהאישום הנוסף שעניינו ניסיון אינוס, מהאישום השני בכללותו שעניינו מעשה מגונה בקטינה בת משפחה ומאחד מפרטי האישום שעניינו איומים – זאת, חרף האמון המלא בגרסת הקטינה. ההחלטה לזכות את המערער מפרטי אישום כאמור נבעה מהעדר פירוט מספיק בנוגע לניסיון האינוס שיוחס למערער ועל קביעתו של בית משפט קמא כי דברי המערער נשוא אותו פרט אישום לא הגיעו לכדי איומים.

טענות המערער

16. המערער חזר בפניו על כל הטענות שהעלה בפני בית משפט קמא. במסגרת זו, טען המערער כי לא ביצע את העבירות בהן הורשע וכי הוא נפל קורבן לעלילת דם, לקנוניה ולחקירה משטרתית בלתי הוגנת אשר גרמה לו להודות במעשים שלא עשה. להוכחת הקנוניה, מפנה המערער לראיות אשר מוכיחות, לדבריו, כי מאן דהוא העביר את המצלמה שהותקנה בחדרה של הקטינה ממצב של הפעלה אוטומטית למצב של הפעלה ידנית והזיז את עדשתה באופן שזאת לא היתה עוד מכוונת אל מיטתה של הקטינה. המערער רואה בכך ניסיון לפברק ראיה מחשידה שתביא למעצרו ואף להרשעת השווא שלו. כמו כן מפנה המערער אל נתוני הגלישה של הקטינה בטלפון הסלולרי שלה. לדבריו, נתונים אלה מראים כי ביום 21.6.2016, בזמן שלפי כתב האישום הוא ביצע מעשה מיני פוגעני בקטינה, הקטינה גלשה באינטרנט. לצד כל אלה, מפנה המערער לספקות ולחוסר מהימנות שלדבריו עולים מעדותה של הקטינה, ובפרט מדבריה כי המערער ביצע בה מעשים מיניים "בכל לילה" – דברים שגם בית משפט קמא מיאן לקבלם.

17. המערער מבקש אפוא שנקבל את ערעורו ונזכה אותו מהעבירות בהן הוא הורשע. לחלופין מבקש המערער כי נקל בעונשו ככל שניתן. כפי שכבר ציינתי, המערער סבור כי עונש המאסר לתקופה בת-13 שנה, שהושת עליו לריצוי בפועל, הינו מפליג בחומרתו ובנסיבות העניין ואינו תואם את מדיניות הענישה המתונה יותר אשר נקוטה בידינו.

18. מנגד, המדינה סומכת את ידיה על פסק הדין קמא ועל נימוקיו וטוענת כי דין הערעור, על כל חלקיו, להידחות.

דיון והכרעה

19. סבורני כי דין הערעור, על כל חלקיו, להידחות.

20. הלכה היא עמנו כי בית משפט זה, בפועלו כבית משפט לערעורים פליליים, אינו כנס לנעלי הערכאה הדיונית ואינו בוחן מחדש את העדויות שהערכאה הדיונית מצאה כמהימנות על בסיס התרשמותה הישירה ממוסריהן – התערבותנו בכגון דא שמורה למקרים חריגים במיוחד אשר מעמידים לנגד עינינו תשתית ראייתית רעועה בעליל או טעות משפטית אשר מקפחת את זכויותיו של הנאשם שנמצא חייב בדינו (ראו: למשל: ע"פ 662/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 והאסמכתאות שם (6.4.2021)).

21. בעניינינו, הראיה העיקרית עליה התבסס בית משפט קמא היא עדותה המהימנה של הקטינה אשר נתמכה בראיות נוספות, כשהמרכזית שבהן היא הודאת המערער. אפתח את הדיון בהודאה שמסר המערער לחוקריו, שכן לדידי היא הראיה המרכזית אשר מוכיחה את אשמתו.

הודאת המערער

22. כאמור, החקירה במסגרתה הודה המערער בביצוע חלק מהמעשים המיוחסים לו בכתב האישום היא חקירתו השנייה מיום 26.6.16. במסגרת זאת, הודה המערער בהחדרת אצבעותיו לתוך איבר מינה של הקטינה ובליקוקו, כאשר לפי דבריו ביצע בה את המעשים הללו בין ארבע לשש פעמים, לבקשתה. על אף שהודה בביצוע מעשים מיניים בקטינה, לאורך כל החקירה עמד המערער בנחישות על כך שלא פגע בבנותיו שלו אלא רק בקטינה, שכאמור אינה בתו הביולוגית.

23. בחקירותיו הבאות ובעדותו בבית המשפט, חזר בו המערער מהודאתו וטען כי הודה במעשים שלא ביצע.

24. בית משפט קמא קבע כי הודאתו של המערער היא הודאת אמת שכן היא מעלה סימני אמת רבים ומתיישבת עם הפרטים שעלו אף בעדותה של הקטינה (ראו: פסקאות 33-36 להכרעת הדין). צפייה בהסרטה המתעדת את חקירתו של המערער ועיון בתמלול החקירה מובילים למסקנה כי לא נפלה טעות בקביעתו של בית משפט קמא אשר קוראת להתערבותנו. אכן, חקירתו של המערער הייתה לפרקים אגרסיבית, אפילו אגרסיבית מאד – אך זאת, לא במידה אשר חורגת מגדרי המותר בחקירה משטרתית. בהקשר זה אזכיר כי בית משפט זה קבע זה מכבר כי חקירתו של אדם אשר נחשד בביצוע עבירות חמורות "אינה משא ומתן בין שני סוחרים שלווים והגונים המנהלים את עסקם על בסיס אמון הדדי" (ראו: ע"פ 216/74 כהן נ' מדינת ישראל, 351 (1974)). מכל מקום, אין בחקירה אגרסיבית כשלעצמה כדי ללמד על שלילת רצונו החופשי של החשוד בהחלטתו האם למסור הודאה (השוו: ע"פ 846/10 בדוי נ' מדינת ישראל, פסקה 62 (14.7.17)). במהלך החקירה, מסר המערער גרסה סדורה ומפורטת באשר למעשיו ואף פירט את תחושותיו ומחשבותיו בזמן ביצוע המעשים ואחריו (ראו: סעיף 33 להכרעת הדין). כך למשל, ייחס המערער לקטינה יוזמה בעלת אופי מיני: לדבריו, הקטינה הייתה ילדה מפותחת שפיתחה אותו לגעת בה על ידי משיכת ידו לאזור המפשעה (ראו: ת/א 2 בעמוד 27). עוד התוודה המערער כי לאחר מעשיו המיניים בקטינה היה תופס את עצמו ושואל את עצמו איך הגיע למצב הזה (ראו: ת/א 2 בעמוד 32). זאת ועוד: על אף החקירה האינטנסיבית והשאלות החוזרות והנשנות ביחס לחשדות נוספים שעלו נגדו, עמד המערער בנחישות על כך שלא ביצע מעשים נוספים בהם נחשד. בפרט, הדגיש המערער מספר פעמים כי פגע רק בקטינה, ולא בבנות משפחה נוספות – בנותיו הביולוגיות – וכן עמד על כך שמעולם לא החדיר את איבר מינו לגופה של הקטינה, פרט שמתיישב עם עדותה של הקטינה עצמה. עמידתו האיתנה של המערער מול ההאשמות בדבר ביצוע מעשים נוספים כאמור, שחוקריו הטיחו בפניו, אינה עולה בקנה אחד עם טענתו בערעור לפיה הוא הודה בפרטים שהושתלו בראשו על ידי החוקרים כדי לרצותם.

25. כמו כן אציין כי חקירת המערער אמנם כללה צעקות, אך לא נפלו בה פגמים אשר עלולים לשלול מהנחקר את רצונו החופשי. במהלך החקירה, הגישו החוקרים למערער מים; הבהירו לו שיש להם מספיק ראיות מפלילית גם ללא הודאתו; אמרו לו כי אינו חייב לומר דבר ולהודות במיוחס לו; כי אם יודה יעשה טובה רק לעצמו ולא להם; וכי ניתנת לו הזדמנות פז להודות במעשיו כדי לנקות את עצמו ולקבל טיפול לו הוא זקוק. החוקרים גם הטיחו במערער שאין לו מצפון, שכן טענתו שקורבנות העבירה שקרניות מעבירה אותן אונס שני. למרות כל אלה, לאורך זמן רב ואל מול השאלות הרבות והקשות, עמד המערער על כך שהוא חף מפשע ושתק. בצדק אפוא קבע בית משפט קמא כי הודאת המערער היא הודאת אמת.

26. אינדיקציה נוספת לכך שאין מדובר בהודאת שווא, שנבעה מלחץ החוקרים, היא העובדה שעל אף שגם בחקירתו הראשונה מיום 23.6.21 הופעל על המערער לחץ מצד החוקרים, הוא לא הודה במעשיו והכחיש בתוקף את כל המיוחס לו. בהקשר זה ראוי להזכיר כי כבר בחקירתו הראשונה במענה לשאלות החוקרים המערער הדגיש כי הוא לא נגע בבנותיו הביולוגיות תוך ציון שמותיהן ומבלי להזכיר את הקטינה (ראו: ת/א1 בעמודים 8 ו-39).

27. עוד טוען המערער שלא ניתן להרשיעו במעשים המפורטים בכתב האישום, אשר בוסס על גרסת הקטינה – זאת, מכיוון שאין הלימה בין גרסתה להודאתו. בטענה זו אין ממש. אכן, אין זהות מוחלטת בין הודאתו של המערער לגרסת הקטינה. ברם, המערער הודה בעיקר המעשים המיוחסים לו, תוך הפחתת תדירותם ויחוס היוזמה למעשים המיניים לקטינה, ובחפיפה זו שבין גרסתו לעדות הקטינה נוכל להסתפק. כאשר המערער מודה בעיקר, ובית משפט קמא מגבש התרשמות חיובית – ובלתי אמצעית – מגרסת הקטינה, להיעדר חפיפה מלאה בין שתי הגרסאות אין משמעות מכרעת. עוד יודגש, כי למעט האישום השלישי בו ניתן משקל מכריע למהימנותה של הקטינה, המערער הורשע במעשים שהודה בהם וזוכה מהאישומים האחרים אשר לא נתמכו בהודאתו בחקירה. כך, זוכה המערער מהעבירה של ניסיון אינוס נושא האישום הראשון ומהעבירות שיוחסו לו במסגרת האישום השני.

28. להודאתו של המערער מצטרפות ראיות מפלילות נוספות. כפי שנראה בהמשך דבריי, ראיות אלה כוללות את עדותה המהימנה של הקטינה ואת שקרי המערער בחקירתו. ראיות אלה מגיעות כדי דבר-מה-נוסף הדרוש להרשעתו של נאשם על-פי הודאתו (ראו: ע"פ 774/78 לוי נ' מדינת ישראל (28.6.1979)), אם לא למעלה מכך.

מהימנות הקטינה

29. באשר למהימנות הקטינה – לא מצאתי מקום להתערב בקביעותיו הברורות והחד משמעיות של בית משפט קמא. בית משפט קמא התרשם כי גרסת הקטינה הינה אותנטית, עקבית וקוהרנטית, וכי הקטינה העידה באופן כן על הדברים שחוותה (ראו, פסקאות 58-57 להכרעת הדין). זאת ועוד: על אף שבית משפט קמא האמין שהקטינה דוברת אמת ביחס לכל האירועים נושא כתב האישום, הוא זיכה את המערער, מחמת הספק, מהאישומים לגביהם סבר שלא ניתן לבסס הרשעה על עדות הקטינה לבדה, בין היתר מכיוון שהיה מדובר במעשים בהם המערער לא הודה (ראו: סעיפים 63-64 וכן סעיפים

68-69 להכרעת הדין). הווה אומר, בית המשפט נקט במשנה זהירות, אם לא בזהירות יתרה, כדי להגן על המערער מפני הסיכון של הרשעה בעבירה לא לו.

30. כאמור, האישום השלישי הוא היחיד שבוסס כולו על עדותה של הקטינה ללא תימוכין בהודאת המערער. בעניינו של אישום זה, בית משפט קמא קבע כי הוא מאמין לעדותה של הקטינה ונימק מדוע הוא מרשיע את המערער על סמך עדותה בלבד, כפי שבית משפט נדרש לעשות לפי סעיף 54א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971. זאת, בניגוד לאישומים האחרים בהם המערער הורשע בהתבסס על הודאתו וראיות אחרות.

בית משפט קמא נימק את החלטתו כך:

"הנאשם הכחיש את האירוע הזה ולא הודה בו, אולם במקרה זה (להבדיל מהאירועים מסוג זה שנכללו באישום הראשון) הקטינה מסרה עדות מלאה, מפורטת ומדויקת, על אירוע קונקרטי שאותו תיארה לפרטיו ובאופן עקבי ותואם, הן בבית המשפט והן בפני חוקרת ילדים. אין כל ספק בעיניי, שהיא אכן חוותה את האירוע הזה, ולא בדתה את הדברים, ועל כן אני סבור שיש להרשיע את הנאשם באישום זה". (ראו: פסקה 73 להכרעת הדין).

31. בערעורו, העלה המערער טענות רבות אשר לשיטתו מוכיחות את העובדה שהקטינה איננה אמינה. טענות אלו נדונו ונדחו על ידי בית משפט קמא, ולא ראיתי כי יש עילה להתערב בקביעותיו המנומקות. אכן, ישנם אי-דיוקים מסוימים בעדותה של הקטינה, אך בהקשר זה יש לזכור שמדובר בקטינה אשר העידה בגיל 13 על תקיפות מיניות שחוותה מגיל 10, ושאי-הדיוקים עליהם מצביע המערער אינם נוגעים לליבת האירועים.

לעניין זה, יפים הם דבריו של השופט י' עמית אשר נאמרו בע"פ 1987/17 פלוני

נ' מדינת ישראל (4.6.2019):

"הגישה הראייתית הנהוגה בעבירות מין, ובעבירות מין במשפחה בפרט, היא שאין לדקדק בפרטי העדות, וניתן להסתפק בגרעין האמת המצוי בה, ולעיתים אף בגרעין הקשה בלבד. זאת, גם כאשר העדות לוקה בבלבול, באי-דיוק, ובחוסר בהירות" (ראו שם: פסקה 9; ההפניות הושמטו – א.ש.).

מובן מאליו הוא כי הפעלתה של גישה זו חייבת להיות זהירה וכפופה לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה.

32. כך הוא גם לגבי טענותינו של המערער ביחס לאישום הרביעי. המערער טוען טענות רבות בדרך של הסקת מסקנות שלו-עצמו מעדותה של הקטינה, לפיהן הוא חדל ממעשיו הפוגעניים לאחר שהקטינה התקשרה לאמה ואמרה לה שהמערער מציק לה. לטענת המערער, גרסה זו אינה מתיישבת עם סרטון האירוע. דא עקא, מדובר במסקנה אשר נסמכת על הנחה עובדתית שכלל לא הוכחה, ואף נדחתה על ידי בית משפט קמא, שכן הקטינה לא זכרה בוודאות מתי הסתיימו המעשים הפוגעניים (ראו: פסקה 80 להכרעת הדין). הוא הדין לגבי טענותיו של המערער אשר נוגעות לנתוני השימוש בטלפון הנייד של הקטינה בערב האירוע. לא זו אף זו: בהודאתו מסר המערער כי ביצע את המעשים גם לאחר שהקטינה התקשרה לאמה (ראו: ת/א' עמוד 48).

ההסרטה הנסתרת

33. באשר למשמעות הראייתית של ההסרטה הנסתרת – אין חולק כי הסרטה זאת כשלעצמה אינה מלמדת על ביצוע עבירות מין בקטינה. כמו כן, בניגוד לקביעתו של בית משפט קמא, צפייתי בהסרטה הנסתרת לא העלתה כי ניתן לקבוע, בדרגת ודאות הדרושה במשפט פלילי, שהמערער אחז באיבר מינו. יחד עם זאת, אין ספק שכניסותיו התדירות לחדרה של הקטינה בחשיכה, שהוסרטו כאמור, מעוררות חשד ממשי ואף מגיעות כדי דבר-מה-נוסף אשר מחזק את הודאתו ואת עדות הקטינה. אף על פי כן, כדברי בית משפט קמא, הרשעת המערער נשענת בעיקרה על עדות הקטינה והודאתו של המערער, ולא על מה שנצפה בסרטונים (ראו: פסקה 86 להכרעת הדין).

34. המערער מעלה טענות נוספות המתבססות על ההסרטה הנסתרת אשר לשיטתו פוגמת במהימנותה של הקטינה ושל שאר בנות המשפחה. כך, לטענתו, קיימות ראיות אשר מצביעות על כך שהקטינה הייתה מודעת לקיומן של המצלמות ושלטה בהן באופן הנוגד את עדותה ופוגם במהימנותה.

35. גם בטענות אלה לא מצאתי ממש. ראשית, כפי שפורט, לא מצאתי מקום להתערב בממצאי העובדה והמהימנות שקבע בית משפט קמא בעניינה של הקטינה, ובכלל זה הממצא לפיו היא לא הייתה מודעת לקיומן של המצלמות. שנית, בית משפט קמא לא

התעלם מהשינוי במצב ההקלטה, דן במשמעותו, וקבע שלא ניתן ללמוד מכך דבר על מודעות הקטינה להצבת המצלמות – זאת, מאחר שנמצא הסבר חלופי לשינוי זה אשר ניתן על ידי העד רס"ב סבאג הן ביחס לשעה 20:29:40 והן ביחס לשעה 21:40. (ראו: פסקאות 90-92 להכרעת הדין וכן פרוטוקול הדין, עמוד 123 שורה 6 ועמוד 125 שורה 22). לאחר עיון בעדותו של העד סבאג, לא מצאתי כי יש עילה להתערב בקביעתו של בית משפט קמא.

המשמעות הראייתית של הסרטון הנעלם

36. טענה נוספת שהעלה המערער נוגעת למהימנות עדותן של בנות משפחתה של הקטינה. בהקשר זה נטען כי האם והסבתא העידו כי כשצפו בסרטונים לראשונה, ראו אירוע המעלה חשד לפגיעה מינית נוספת של המערער באחת מבנותיו (להלן: הסרטון הנעלם). כפי שקבע בית משפט קמא, אין מחלוקת עובדתית על כך שאין בנמצא שום סרטון שבו רואים אירוע זה על אף שהאם, הסבתא ומתקין המצלמות, מר אמסלם (להלן: אמסלם), כולם העידו שראו סרטון זה (ראו: פסקאות 16 ו-46 להכרעת הדין). בית משפט קמא דן בסרטון הנעלם וקבע שלא מן הנמנע כי סרטון זה נמחק בתהליך של הפקת הסרטונים מהמצלמה (ראו: פסקה 47 להכרעת הדין). יחד עם זאת, צודק המערער בטיעונו כי בית משפט קמא לא התייחס לעדותו של אמסלם לפיה הוא אישר בחקירתו שראה את הסרטון הנעלם בשל פחדו מהשוטרים שעצרו אותו. עיון בהודעתו של אמסלם במשטרה (ראו: ת/35) מעלה כי בניגוד לעדותו בבית המשפט, אמסלם לא רק אישר לשוטרים שראה את הסרטון הנעלם, אלא פירט בפירוט רב ובהרחבה את אשר ראה באותו סרטון באופן שאינו מתיישב עם דרך הצגת הדברים על ידו בבית משפט קמא. מכיוון שבית משפט קמא לא דן בנושא זה, מוכן אני – למען הזהירות – לקבל את הטיעון שגרסתו של אמסלם בבית המשפט מטילה ספק ביחס לאמינות עדויותיהן של האם והסבתא, ובעקיפין, גם בנוגע לאמינות העדות שמסרה דודתה של הקטינה. בהתאם לכך, למען הזהירות, לא אראה בעדויות אלה חיזוק לגרסתה של הקטינה.

37. הנחה זו, המיטיבה עם המערער, משאירה את מסכת החיזוקים לעדות הקטינה עם עדות אמה בנוגע לאירוע בליל שבת. עדות זו מוכיחה את שקרי המערער, שכאמור הכחיש את האירוע כולו בבית המשפט אחרי שאישר בחקירתו הראשונה שהאירוע התרחש – וזאת, עוד בטרם הודה בביצוע העבירות.

38. כפי שפורט, הרשעת המערער מבוססת על הודאתו במעשים מושא האישום הראשון והרביעי ועל גרסתה של הקטינה אשר מאמתת את האמור באישום השלישי.

הודאת המערער נתמכת בראיות חיצוניות אשר מגיעות כדי דבר-מה-נוסף ואף למעלה מכך. בית משפט קמא נתן בהכרעת הדין הנמקה מפורטת ומשכנעת לממצאיו בדבר אמינות גרסתה של הקטינה בנוגע לאישום השלישי; ומשכך, ראוי הוא שנאשר את הרשעת המערער באישום זה גם בלא חיזוקים חיצוניים.

סיכום הדיון בערעור על הכרעת הדין

39. לאור כל האמור לעיל, דעתי היא כי דין הערעור על הכרעת הדין להידחות. הרשעת המערער מבוססת כדבעי על הודאתו המפורטת אשר בצדה דבר-מה-נוסף, אם לא סיוע, ואשר מתיישבת ברובה עם גרסתה האמינה של הקטינה. על אף שהאמין לקטינה, בית משפט קמא נקט משנה-זהירות בקביעותו והרשיע את המערער רק במעשים שביחס אליהם נמצאה תשתית ראייתית מוצקה באופן שאינו משאיר מקום לספק. מטעמים אלה, אציע לחבריי לדחות את הערעור על ההרשעה.

ערעור על גזר הדין

40. המערער טוען כי תקופת המאסר שנגזר עליו לרצות הינה ארוכה יתר על המידה, לאור נסיבותיו, ומהווה החמרה בהשוואה למדיניות הענישה הנוהגת. מנגד, טוענת המדינה כי בית משפט קמא השית על המערער עונש ראוי ומידתי.

41. הדין עם המדינה. המערער ביצע עבירות חמורות ביותר אשר הסבו לקטינה, לצד הנזק הגופני, נזקים נפשיים וחברתיים עצומים. שלא במפתיע, מתסקיר נפגעת העבירה עולה כי לקטינה צפוי תהליך שיקום ממושך ומורכב. במקרים הדומים לזה שלפנינו, בית משפט זה הטיל ואישר עונשי מאסר שנעו בין 13 ל-16 שנים (ראו, למשל: ע"פ 8643/19 פלוני נ' מדינת ישראל (11.4.2021)).

42. זאת ועוד: סעיף 355 לחוק העונשין קובע כי באין טעמים מיוחדים, העונש המזערי שראוי להשית על אדם אשר נמצא אשם בשלושה מעשי אינוס של בת משפחה שטרם מלאו לה 14 שנה הוא 15 שנות מאסר לריצוי בפועל. המערער אנס בת משפחה שטרם מלאו לה 14 שנה על ידי החדרת אצבעותיו לאיבר מינה ביותר משלוש הזדמנויות. לפיכך, העונש שהוטל עליו הוא עונש נכון וראוי (ראו והשוו: ע"פ 9238/17 פלוני נ' מדינת ישראל (22.8.2019), פסקאות 12-14 לפסק דיני והאסמכתאות שם).

43. באשר לבקשה לפרסום שמו של המערער – סבורני שדינה דחייה.

44. המערער טוען כי לנו כלל אין סמכות להורות על פרסום שמו – זאת, לדבריו, מאחר שהצו בדבר איסור הפרסום ניתן על ידי בית משפט קמא אשר לו, ורק לו, נתונה הסמכות לבטל את הצו בהתאם לאמור בסעיף 70ג לחוק בתי המשפט, שקובע כי הפה שאסר הוא הפה שיתיר. טענה זו, דינה להידחות לנוכח האמור בסעיף 220 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, אשר מסמיך את ערכאת הערעור "לתת כל הוראה שהערכאה הקודמת מוסמכת לתתה על פי כל דין, בתיאומים לפי הענין".

45. ברם, הסמכות לחוד והמהות לחוד. באשר למהותם של דברים, אציין כי איסור פרסום שמו של המערער נועד להגן על פרטיותה של הקטינה אשר עודנה בגדר קטינה. על אף שאמה של הקטינה התגרשה זה מכבר מהמערער, סבורני שהצורך והחובה להגן על פרטיותה של הקטינה ועל שלומה הנפשי – עד שתהא בגירה – עודנו שריר וקיים. זאת ועוד: פסק הדין קמא ופסק דינו-שלנו מכילים התייחסות לבת משפחה נוספת, בתו הביולוגית של המערער, שלפי החשדות, אשר לא אומתו, נפלה קורבן למעשיו המיניים. פרסום שמו של המערער עלול לפגוע גם בה.

46. ברי ושמא – ברי עדיף. לאור מכלול הנסיבות, אציע לחבריי לדחות את הבקשה לפרסום שמו של המערער. אציין כי אין בכך כדי למנוע מהקטינה להגיש בקשה חדשה – משל עצמה – לפרסום שמו של המערער כאשר תגיע לגיל הבגרות.

טוף דבר

47. אם תישמע דעתי, יידחה הערעור על שני חלקיו; ובכפוף לאמור לעיל, בקשת המדינה להתיר את פרסום שמו של המערער תידחה אף היא.

המשנה לנשיאה נ' הנדל:

אני מסכים.

המשנה לנשיאה

השופטת ע' ברון:

אני מסכימה עם חברי, השופט א' שטיין, כי אין עילה להתערבותנו – לא בהכרעת הדין ולא בגזר הדין. משכך, דין הערעור להידחות. כן אני מצטרפת לדברי חברי בכל הנוגע לפרסום שמו של המערער.

שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שטיין.

ניתן היום, ה' בטבת התשפ"ב (9.12.2021).

שופט

שופטת

המשנה לנשיאה